Добры дзень!

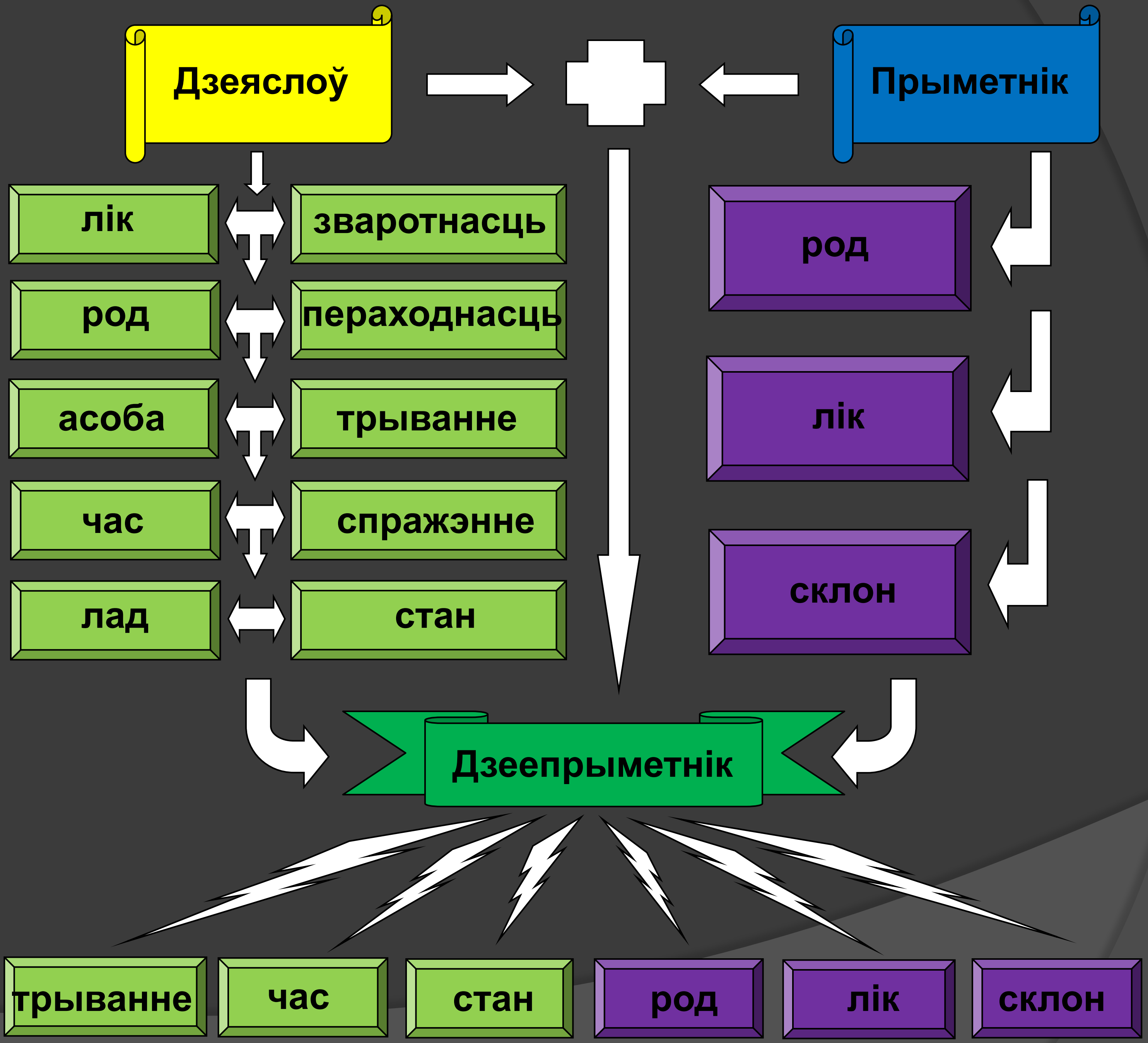

Дзеяслоў
Прыметнік
лік
зваротнасць
род
пераходнасць
асоба
трыванне
час
спражэнне
лад
стан
род
лік
склон
Дзеепрыметнік
трыванне
час
стан
род
лік
склон

* *Легенда-ўспамін*
* *“Наша сяло ўзведзенае раней за горад. Ад Луніна і Лунінец паходзіць. Сяло Лунін з даўніх часоў вялікае. Жыхароў тут заўсёды было «богато», а на месцы горада Лунінца нічога не было. Ніхто там не жыў. Толькі дзікія, непрыручаныя качкі плёскаліся ў астуджанай лужыне.*
* *Неяк адзін з жыхароў Луніна аддзяліўся ад сваякоў. Пасяліўся ён якраз там, дзе цяпер узняты горад. Пабудаваная хата, узараная зямля, пасаджаны сад, наладжаная гаспадарка… Неўзабаве яго*

№ п/п	дзеепрыметнік	азначальнае слова	прыметнік
1	узведзен-***АЕ***	сяло	вялік-***АЕ***
2	непрыручан-***ЫЯ***	качкі	тлуст-***ЫЯ***
3	астуджан-***АЙ***	лужыне	брудн-***АЙ***
4	узнят-***Ы***	горад	сучасн-***Ы***
5	пабудаван-***АЯ***	хата	драўлян-***АЯ***
6	узаран-***АЯ***	зямля	цёпл-***АЯ***
7	пасаджан-***Ы***	сад	пладавіт-***Ы***
8	наладжан-***АЯ***	гаспадарка	нябедн-***АЯ***
9	пераселен-***Ы***	чалавек	прыгожы-***Ы***

Скланенне поўных дзеепрыметнікаў, правапіс іх склонавых канчаткаў

Нашы мэты:

1. **Пазнаёміцца …** са скланеннем дзеепры-метнікаў

2. **Фарміраваць …** ўменне правільна дапа-соўваць дзеепрыметнікі да азначальных слоў

3. **Выпрацоўваць …** навык правільнага на-пісання канчаткаў дзеепрыметнікаў

“Абяднелая,
Апусцелая і змарнелая мая
Неўгамонная,
Непакорная,
Беларуская зямля!”.

А.Дзеружынскі

!!! Карысна ведаць !!!

НЕ ЎЖЫВАЮЦЦА

зваротныя дзеепрыметнікі на *-ся*

- *У розныя часы ў Лунінцы пабывала нямала праслаўлен… людзей. У большасці сваёй яны тут доўга не затрымліваліся, аднак імёны іх запісан… ў летапіс краю (пра гэта сведчаць мемарыяльныя шыльды і помнікі).*
- *Так, ў 1911 годзе ў Лунінец прыехаў саслан… Якуб Колас, хоць тады ён яшчэ быў проста Канстанцінам Міцкевічам. Пясняр толькі выйшаў з мінскага астрога, дзе адбываў пакаранне за ўдзел у падпольным настаўніцкім сходзе. У палескі гарадок ён прыехаў да аднакашніка, з якім вучыўся ў Нясвіжскай семінарыі. Было разлічан…, што зможа тут ўладкавацца на працу, але яму не пашанцавала. Колас перабіваўся прыватнымі ўрокамі,*

Фізкультхвілінка

Тратуар … … лісцем. Людзі, быццам … чалавечыя душы, шоргалі нагамі туды і назад. Было холадна і непрыемна. Унутры.

Словы для даведак:
астуджаны, прысыпаны, пажоўклы

Вам гэта не трэба... Ды толькі праз што
*Вы спінаю **грэеце**, цеплай крывёю?!.*
Я проста Ваш вучань. І болей ніхто...

Вы словам вучылі і позіркам мудрым.
*Ніхто **не сказаў**, што Вы голас ўзнялі!*
Вы былі Матуляю, Сонечнай Пудрай,
*Што нас **прыцiскала** да Роднай Зямлі...*

*Я **спаць** не магу, бо ўпэўненасць Веры*
Ніхто мне не даў, а сваёй... Дык няма...
*Заходжу ў клас... **Зачыняюцца** дзверы...*
Тут дзеці. І думкі пустыя дарма...

Вы ёсць. Вы жывыя. Вы там... і са мною.
*Вы збоку **жывеце** ўласным жыццём...*
Ды толькі скажу я - сваёю душою
Мой вопыт зрабілі ўласным дзіцём.

Стаю на каленях, а Вы - нада мною...
Я "Дзякуй" кажу, бо сам здолець не змог
Таго, што мы з Вамі зліваем крывёю...

Дамашняе заданне:

§6, практ. 53,
практ. 52
(вуснае выказванне) –
дадаткова па жаданню

Вялікі дзякуй!